

Komandi partur

Í komandi parti er Carl Johan blivin djóralækni.
Eisini hava vit tá minningarorð hjá hansara
arbeiðsgevara, Politiken

Danir og føroyingar kundu ikki samanlíknast sum fiskimenn

Sambært Jørgen Frantz var stórir munur á føroyskum og donskum fiskimonnum. Føroyar áttu størsta sjómannsskúlan í ríkinum

Kend mynd av donskum fiskimanni. Men Jørgen Frantz helt kortini ikki danskar fiskimenn vera rættuligar sjómenn

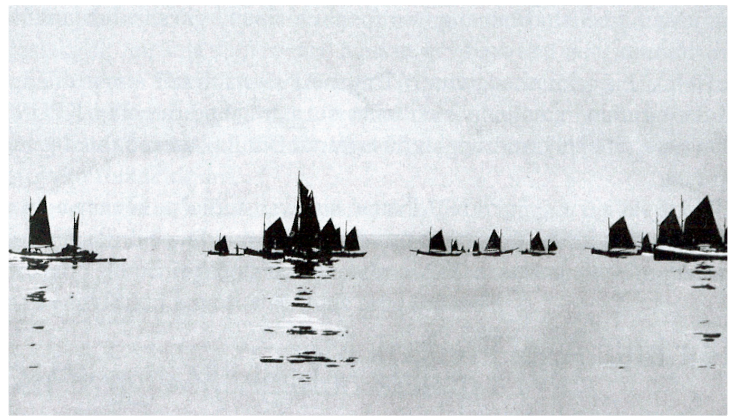
Den nye Styrmands- og Navigationsskole er allerede Kongerigets største, og Interessen for Sømandsskabets teoretiske Side er stor. I enhver Skibsbesætning er der ofte flere, som er uddannet til Sætteskipper. Det er et stedse dygtigere, mere interesseret og bedre uddannet Mandskab, som nu er vokset frem, efter at Øerne fik en for Havfiskeren egnet Sønæringslovgivning, og den Stagnation og Haabløshed, som under Depressioen for 5-6 Aar siden gjorde sig gældende, er nu blevet af Opgang og frodigt Initiativ.

Saadan er Fiskeriet hos Færingerne. Der er vel næppe Grund til at antage, at det er anderledes hos Befolkningen ved Normandiets og Bretagnes Kyster.

Krevur nógv og gevur lítið

Havfiskeriet kræver meget, men det giver kun lidt. Den Befolkning, der vil drive det, maa baade have en stærk Lyst til det og et udpræget Anlæg for det. Men disse egenskaber erhverves kun langsomt, og en Betingelse for deres Opstaaen er den haarde Nødvendighed, som tvinger Befolkningen til Søs fordi der paa Landjorden ikke findes andre enten mere lønnende eller mere behagelige Erhverv.

Der findes i Danmark adskillige

Føroyskar sluppir á Selvogsbankanum. Jørgen Frantz helt ikki, at hetta var nakað liv fyri danskar fiskimenn.

Tusinde Mænd uden Erhverv, de Arbejdsløse. Det er vel først og fremmest denne Omstændighed, som har inspireret Planerne om et dansk Havfiskeri. Men ligefrem at sende Industri- og Landarbejdere til Søs er utænkeligt. Hvor stærkt Arbejdsløsheden end trænger paa, saa mangler jo Anlæggene totalt, og der findes intet Haab om, at de inden for en overskuelig Fremtid vil kunne Erhverves.

Imidlertid har Danmark jo ogsaa en Fiskerbefolkning. I Nord-søen og Kattegat drives et Fiskeri der – selv om det ikke kan kaldes Havfiskeri – dog stiller sine Krav til sine Udøvere, og det er denne Befolkning, som man tænker sig som Basis for selve Storfiskeriet, medens den deraf følgende Industri paa Landjorden

selvfølgelig ogsaa skulde kunde komme andre Dele af Befolkningen til gode.

Danskir fiskimenn eru dugnaligir, men...

Planerne om et dansk Havfiskeri gaar altsaa ud paa en Videreudvikling af det i forvejen eksisterende Kystfiskeri. Og paa Forhaand skulde dette synes ganske rimeligt og selvindlysende.

De danske Fiskere er jo meget dygtige. Snurrevod metoden anvender de med saa stor Færdighed, at ingen andre kan gøre dem det efter, og de er paa denne Maade i Stand til at fiske store Værdier op af det Vesterhav, som Englænderne ellers troede, at de havde trawlet tomt.

Men Anlæg for Vesterhavsfiskeri uden for egen Kyst er ikke ensbetydende med anlæg for Atlanterhavsfiskeri f. Eks. under Grønland. Indstillingen maa være en ganske anden.

Den danske Fisker er vant til at gaa ud med en lille Kutter paa Ture, som kun varer nogle Dage. Han kender ikke til de Savn, som er forbundet med lange Ophold i Søen. Han kan faa en god Forplejning, fersk Kød og frisk Brød. Han er ogsaa uvant med Havfiskeriets Tempo. Dette viste sig grelt i For-aaret, da to danske Skibe deltog i Islandsfiskeriet. Medens franske Skibe af samme Størrelse opnaaede Fangster mellem 43.000 og 54.000 Stk. Torsk, og lidt større færøske Skibe fik fra 70.000 til

94.000 opnaaede de danske Skibe kun henholdsvis 30.000 og 20.000. Et blik paa Statistikken viser det samme. Medens i 1928 færøske Fiskere fiskede 48.000 Tons, opnaaede godt 18.000 danske Fiskere, hvoraf 12.000 Erhvervsfiskere, kun 94.000 Tons.

Eru ikki rættir sjómenn

Mest vejer det dog, at den danske Fisker saa hyppigt kan være i sit Hjem. Skønt hans Arbejde foregaar paa Havet, er han i en vis Forstand slet ikke Sømand.

Og han bryder sig i Reglen heller ikke om det. Det er et udpræget og smukt Træk hos de Danske, at de hænger saa meget ved deres Hjem.

Dette er karakteristisk dansk. Det er i den Forbindelse værd at bemærke, at den danske Sønæringslovgivning ogsaa skarpt skelner mellem Søfart og Fiskeri.

Denne utilbøjelighed til de lange Ture og Uvanthed med Havfiskeriets Anstrengelser og Savn ville dog efterhaanden kunde overvindes, hvis denne driftsmaade til gengæld var mere lønnende end Hjemmefiskeriet. Dette er det afgørende Spørgsmaal.

Om Udbyttet af et eventuelt dansk Trawlerfiskeri tør jeg ikke have nogen mening, men det kan med temmelig stor Bestemthed siges, at et Søgaaende Fiskeri drevet med Motorskonnerter efter færøsk ikke vil kunne give de danske Fiskere de Indkomster, som de har af deres nuværende Hjemmefiskeri. De færøske Fiskeres Gennemsnitsfortjeneste var i 1929, som var et Rekordaar, ca. 1.200 Kroner.

Den danske Fiskers gennemsnitsfortjeneste var i 1928 2.323 Kroner. Medens i 1928 Færingerne paa en Fangst paa ca. 48.000 opnaaede alt medregnet, 9,5 Million Kr., fik Danskerne for deres 94.000 Tons ikke mindre end 36,7 Million Kr.

Hví so stórir prísmunur

Denne prisforskel er kolossal. Ganske vist kan den delvis forklares ved den Omstændighed, at det færøske Fiskeri, merkantilt set, er jammerligt organiseret, og at

Færingerne langt fra faar saa meget for deres Fangst, som de burde kunne faa. Men dette er kun én af grundene. Tilbage bliver, at det danske Hjemmefiskeri indbringer store Mængder af Kvalitetsfisk, nemlig Rødspætte, som er langt værdifuldere end Havtorsken og – sidst men ikke mindst – at hele Fangsten kan sælges Fersk. Dette lader sig ikke gøre med den Fisk, som bliver fanget langt borte fra Markedet. Den maa saltes, tørres og sælges som Klipfisk.

Møguleikar í Grønlandi, men.....

Hvis Grønland blev aabnet for danske Statsborgere, ville man her have kunnet skabe en Basis for et storstilet Fiskeri. Ved hjælp af Kjøleanlæg i Land og fast Ruteforbindelse med Evropa ville man have kunnet bringe ikke blot Torsk, men ogsaa den Værdifulde Helleflynder og Hellefisk frem til Markedet i Frossen Tilstand, og der opnaaet en betydelig bedre Pris end den man kan faa for Saltfisk og Klipfisk.

En saadan Tanke er imidlertid uden Hold i virkeligheden, saa længe Grønland holdes lukket, og man foretrækker at ophjælpe Landet ved Iværksættelsen af et efter sagkyndige Fiskeres Udsagn farceagtigt drevet Fiskeri, der oven i Købet er af en saadan Beskaffenhed, at dets Underskud er proportionalt stigende med Fangstens Størrelse. Det er for Statskassen et Held i Uheld, at Fangsten hidtil har været grumme ringe.

Uttan hermenn einki kríggj

Der er intet, som for Øjeblikket driver den danske Fisker ud i Havfiskeriet, hverken Lyst, Anlæg eller Nødvendighed. Det hjemlige Kattegatfiskeri er baade Behageligere og mere lønnende. Hvor tillokkende det søgaaende Fiskeri og dets udbytte end maa være for dansk merkantilt Initiativ, saa findes der i Danmark næppe Fiskere, som paa en gang vil og kan rage disse Kastanjer ud af Ilden. Og uden Soldater, ingen Krig.

Danskir fiskimenn gjørdur stuttar túrir